

Az Európai Közösség kiadványai a magyarországi letéti könyvtárakban

Szalay Sándor

Manapság únos-úntalan hangoztatjuk, hogy Magyarországnak rövid időn belül fel kell zárkóznia Európához. Európán általában – természetesen csak szűk határok között – az ún. Közös Piacot (hivatalosan Európai Közösséget) értjük. Sokan hivatkozunk az Európai Közösség tagországainak gazdasági, tudományos műszaki és kulturális eredményeire, s noha mérhetetlenül nagy a lemaradásunk, s ha a felzárkózás, a csatlakozás ma vágyálomnak tetszik is, mindent meg kell tennünk azért, hogy csökkenjen a hátrány. Ebben a törekvésben jelentős feladat hárul a szakmai és tudományos információra, s természetesen az ezt hordozó dokumentumokat beszerző, feltáró és közreadó könyvtárakra is.

Ez a felismerés indította Kovács Lászlónét arra, hogy a *Könyvtári Figyelőben*¹ majd a *Könyvtárosban* közölt cikkeiben² foglalkozzék az EK könyvtárügyével, információs rendszerével és hivatalos dokumentumainak hozzáférési lehetőségeivel. A *Könyvtárosban* közölt cikk az EK-dokumentumok megfelelőnek vélt gyűjtőhelyét, illetve hazai letéti könyvtárát keresi. Ezzel kapcsolatban, mintegy választ várva teszi fel – többek között – azt a kérdést, hogy miként lett éppen a Közgazdaságtudományi Intézet Könyvtára e dokumentumok hazai letéti könyvtára.

A történet 1968-ban kezdődött. A Közgazdaságtudományi Intézet gazdasági integrációval foglalkozó munkatársa Brüsszelben járva, tolmácsolta az akkori könyvtárvezető kérését az Európai Gazdasági Közösség és az Intézet között kialakítandó kiadványcsere ügyében. Legnagyobb meglepetésünkre az EGK Információs és Sajtó-főigazgatóság Egyetemi Információs Osztálya 1969 februárjában az Európai Dokumentációs Központ (EDC) státuszát adta az Intézetünknek, s könyvtárunkat a közösségi kiadványok magyarországi letéti könyvtárának jelölte ki. Jóllehet, mi csak szerény kiadványcserére gondoltunk, nem utasítottuk vissza ezt a megtisztelő kitüntetést. Mindenesetre írásban közöltük a Magyar Tudományos Akadémia illetékes főosztályával, hogy – bár hasznos és előnyös, hogy a közösség kiadványai egy helyen megtalálhatók az országban – azonban tudjuk, ezek nincsenek kellőképpen kihasználva és jobb helyük lenne valamilyen társadalomtudományi vagy közgazdasági információs központnál. Megjegyzem, az esetleges jobb kihasználtság csak szónoki kérdésként merülhetett fel, mert valójában e kiadványok iránt az el-

múlt két évtizedben jószereivel nem volt érdeklődés, mint ahogy magát az Európai Közösség helyzetét, fejlődését és problémáit se nagyon vizsgálták tudományos szempontból. Úgy tetszett, más könyvtárak nem érezték az EK-kiadványok hiányát, ugyanis az időről-időre felajánlott fölőspéldányokra – az Országgyűlési Könyvtárat kivéve – nem jelentkeztek. Az viszont nem csoda, hogy a nagy felzárkózási lázban kb. egy éve ugrásszerűen megnőtt az érdeklődés az Európai Közösség és kiadványai iránt.

Mint az EK többi letéti könyvtára, a miénk is megkapja elvileg az összes hivatalos közösségi kiadványt a belső használatra szánt dokumentumok kivételével. A gyakorlatban azonban nem így van, s főként régebben nem volt így: mert a kiadványok szétküldése nem központilag történt, és a könyvtárak egyike-másika kimaradt az egyes kiadók címjegyzékéből. Az utóbbi években pedig – az előállítási és postai költségek megnövekedésére hivatkozva – korlátozták a letéti könyvtáraknak automatikusan megküldött dokumentumok számát.

Az Európai Közösség 1980-81-ben létrehozta Luxemburgban a *Hivatalos Kiadványok Kiadó Hivatalát* (Office for Official Publications of the European Communities). Ez a szerv gondoskodik az EK valamennyi szervének, bizottságának, főigazgatóságának szerkesztésében megjelent dokumentumok kiadásáról, egységes, automatizált nyilvántartásáról, katalogizálásáról és szervezett elosztásáról. A Hivatal egyik osztálya – az EDC/DEP Section – látja el az európai dokumentációs központokat és letéti könyvtárakat a Közösség kiadványaival, rendszeresen kísérő, illetve összesítő jegyzéket mellékel hozzájuk ellenőrzés, nyilvántartás céljából, tájékoztatja őket az esetleges változásokról, s ők foglalják össze a kiadványokkal kapcsolatos reklamációkkal és kérésekkel.

Az EK illetékes szervei a nyolcvanas évek közepén felhívták a letéti könyvtárakat, köztük a miénket is, hogy válasszák ki a gyűjtőkörüknek leginkább megfelelő kiadványokat, mert a jövőben csak azokat tudják küldeni. A korlátozás olyan nagy mértékű volt, hogy némi enyhítést kértünk. A statisztikai kiadványokra vonatkozóan feloldották a megszorítást, de nem küldik a hivatalos közlönyt (*Official Journal of the European Communities*), sem a speciális műszaki-fejlesztési, sem a természettudományi dokumentumokat. Így könyvtárunk státusza a teljes jogú letéti

könyvtárral szemben, különleges letéti könyvtár, illetve dokumentációs központ (*Full Depository Library* helyett *Special EDC/DEP*) kategóriára változott.

Íme, ez a története annak, hogyan lett a Közgazdaságtudományi Intézet könyvtára az EK-kiadványok magyarországi letéti helye. Arról, hogy miként bántunk és bánunk ezzel az egyszerűen közkinccsé "előléptetett" anyaggal, a későbbiekben még ejtünk néhány szót. Most annyit bocsátanék előre, hogy habár az akadémiai hálózaton belül ismert volt a státuszunk, a nyilvánosság általában nem tudott róla. Ez kétségkívül mulasztás volt a részünkről, de nem szándékos. Egyszerűen – feledékenységből, vagy tudatlanságból – nem gondoltunk arra, hogy ezt a különleges megbízatásunkat közvétegyük, ám nem is titkoltuk.

Akik netán most azt hiszik, hogy mesés kincseket rejtegetünk, csalódnak, mert – amint azt a következőkben látni fogják –, a könyvtárunkban őrzött EK-kiadványok zöme statisztika, valamint a nagyközönség számára készült tájékoztató. Elméleti, tudományos-műszaki alaputatások és alkalmazott kutatások részleteit, eredményeit egyik sem tárgyalja, de még így is sokak számára értékes adatokat, forrásokat közölnek.

Néhány szó a Közös Piac kiadványairól

Nem végezhettem pontos felmérést, de becslések alapján úgy ítélem meg, hogy a 80-as években az EK kiadványainak száma erősen megközelítette az Egyesült Nemzetek világszervezete és intézményei publikációinak a számát és féleségét, s a következő években feltehetően felül is múlja azt. Ha pedig a Közös Piac foglalkozó – nem közösségi intézmények szerkesztésében megjelenő – valamennyi kiadványt (könyvet, belső jelentést, folyóiratcikket, stb.) figyelembe vesszünk, akkor ma biztosan az EK szakirodalma a legnagyobb a világon.

Az EK kiadványainak csak kisebb része szolgál a nyilvánosság tájékoztatására. Jelentős részük a Közösség tagállamainak kormányzerveit, illetve egyes intézményeinek munkatársait látja el szükséges információkkal. Ezeket a belső jelentéseket korlátozott számban állítják elő és osztják szét az illetékeseknek. A nyilvánosságnak szánt publikációk általában előfizethetők vagy

megvásárolhatók, bár az árak meglehetősen borsosak. A kifejezetten a nagyközönség tájékoztatására szolgáló kiadványokat kérésre ingyen megküldik, ám az utóbbi években az igénylőnek postaköltség címén 5 ECU-t kell fizetnie.

A Hivatalos Kiadványok Kiadó Hivatala megszűntetett egy sor azelőtt uralkodó rendszertelenséget, azonban ez nem ment egyik napról a másikra, s a jobb megoldásokat célzó kísérletezések, módosítások sok zavart okoztak. (Pl. az elmúlt évtizedben többször is részben vagy teljesen megváltozott a sorozati és időszaki kiadványok tekintélyes részének a címe, alakja, megjelenési gyakorisága, szerkezete, olykor a tartalma is.) Számos kiadvány a korábbi években többnyelvű volt, egy részük még ma is az. Továbbra is az az irányzat, hogy a statisztikák kivételével, a kiadványokat általában több nyelven is megjelenítik. A letéti könyvtárak az általuk megjelölt változatot kapják. Ez a mi esetünkben az angol (a nyolcvanas évek előtt a német volt).

A Közgazdaságtudományi Intézet Könyvtárának EK kiadványai

A Közös Piac kiadványait három csoportba oszthatjuk: monográfiák, időszaki kiadványok és az "ügynevezett" dokumentumok.

Az *első csoportba* tartozók általában könyv vagy brosúra formájában jelennek meg az egyes bizottságok, illetve főigazgatóságok szerkesztésében, s rendszerint e szervek profiljának megfelelő tárgykörökben közölnek tanulmányokat, tájékoztatókat, s olykor tudományos értékű elemzéseket is. 10-50 oldalasak, de nem ritkán vannak több száz oldalasak is köztük. Viszonylag kevésnek van egyedi szerzője, zömmel bizottsági jelentések, tájékoztató összeállítások, jogi akták gyűjteményei, szerződés-szövegek.

A *második csoportba* tartoznak az egy éven belül többször – szabályos vagy rendszertelen időközökben – megjelenő periodikák. Ezeknek tekintélyes része statisztikai kiadvány; igen kevés a tulajdonképpeni szakfolyóirat, de több referáló lap és bibliográfia is található köztük.

A *harmadik csoportot* a bizottsági dokumentumok, az *Európa Parlament* jelentései, valamint a *Gazdasági és Szociális Bizottság* véleményei és jelentései képezik. Ezek zömmel jogi természetű javaslatok, módosítások, szabályozások,

stb.; formájukban és tartalmukban is bizonyos rokonságot mutatnak a szabadlappos, házilag sokszorosított ENSZ bizottsági jelentésekkel. Ezeket, más jogi természetű EK-kiadványokkal együtt rendszeresen átadjuk az Országgyűlési Könyvtárnak.

A Közös Piac kiadóhivatalának osztályozási rendszere a kiadványokat tárgykörük szerint az alábbi kategóriákba sorolja:

01	Általános, politikai és intézményi ügyek
02	Vámunió és szabad árumozgás
03	Mezőgazdaság
04	Halászat
05	Foglalkoztatás és szociálpolitika
06	Jog és jogi procedúrák
07	Szállítás
08	Verseny
09	Adó
10	Gazdaság- és pénzügy, szabad tőkeáramlás
11	Külgazdasági kapcsolatok
12	Energia
13	Iparpolitika és belső piac
14	Regionális politika
15	Környezet és fogyasztók
16	Tudományos kutatás és műszaki fejlesztés
17	Oktatás, kultúra
18	Szolgáltatás, kereskedelem, szabadfoglalkozás
19	Fejlesztés és kooperáció
20	Statisztika
21	Dokumentáció
22	Egyéb

Mindegyik kategória több-kevesebb alcsoportra oszlik. Ugyanilyen témaköri osztályozás érvényes az időszaki kiadványokra és az "ügynevezett" dokumentumokra is. Kivételt képeznek a statisztikák (*EUROSTAT Publications*), amelyeket az EK Statisztikai Hivatala az alábbi csoportokba sorol:

1. Általános statisztikák
2. Gazdaság és pénzügy
3. Népeség és szociális viszonyok
4. Energia és ipar
5. Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat
6. Külkerkedelem
7. Szolgáltatások és szállítás
8. Egyéb

Ezek a főcímek funkcionálisan a következő sorozatokra tagozódnak:

- A. Évkönyvek
- B. Rövid távú trendek
- C. Elszámolások és szemlék
- D. Tanulmányok és elemzések
- E. Módszerek
- F. Gyorsjelentések

A fentiek mellett még nagyobb időszakok összefoglaló adatait és egyszeri összeírások eredményeit tartalmazó kiadványok is készülnek. Mindezeket hiánytalanul megkapjuk, s az egységes módszerekkel feldolgozott, egymással tartalmukban is összehasonlítható adatok rendkívül értékes forrásul szolgálhatnak a nyugat-európai országok gazdaságának és társadalmi folyamatainak tanulmányozásához.

Az egyedi publikációk közül elsősorban az Intézet kutatási profiljának megfelelően, a gazdasági és társadalmi helyzettel, jelenségekkel foglalkozókat kapjuk meg a kapcsolódó jogi természetű dokumentumokkal együtt. A Közös Piac kiadványainak nagyobb része egyébként gazdasági kérdéseket tárgyal vagy érint.

A kifejezetten műszaki vagy természettudományokkal kapcsolatos kérdésekről tájékoztató monográfiákat nem kapjuk meg, hasonlóképpen nem érkeznek a könyvtárunkba találmányi vagy szabadalmi leírások, sem a K+F témával foglalkozó konferencia-előadások szövegei. Ezt azért hangsúlyozzuk, mert egyes vállalatok gyakran keresnek ilyeneket nálunk. Ezekre vonatkozó információk leggyorsabban az EK Bizottság segítségével működtetett adatbázisokból volnának beszerezhetőek, ha lenne velük közvetlen kapcsolat.

Online kapcsolat hiányában felbecsülhetetlen értékük van a heti és havi tájékoztató kiadványoknak, referáló lapoknak és bibliográfiáknak. Közülük elsőként említem a hetenként megjelenő *SCAD Bulletin*t, amely az EK Bizottság IX/E/3 Főigazgatóságának (Service Central Automatische de Documentation), és a Brüsszelben székelő EUROBASES Section számítógéppel készülő kiadványa. A SCAD adatbázis ma kb. 100000 online referenciát tartalmaz, és évente mintegy 15000 tétellel nő. A Bulletin a Közösség valamennyi intézményének törvénykezési aktái-

ról, dokumentumairól, kiadványairól, a Közös Piac gazdasági, társadalmi, valamint K+F politikájával foglalkozó folyóiratcikkekről ad annotált bibliográfiai leírást. Mellékletei közül a *SCAD Weekly* a tárgyidőszakban megjelenő COM Dokumentumok címét közli, a *SCAD News* pedig egyes aktuális témákra vonatkozóan hoz rövid referátumokat a Közösség kiadványairól.

Az *EURO Abstracts* – a XIII Főigazgatóság által összeállított, havonta megjelenő referáló lap az ECHO adatbázisba újonnan bekerülő, a Közösség által finanszírozott K+F keretében megjelent tudományos és műszaki kiadványokról, szabadalmakról ad leírást a referenciák megjelölésével. A mellékleteként szintén havonta megjelenő *Progress in Coal, Steel and related Social Research* című tájékoztató kiadvány a szénbányászat és az acélipar, valamint a velük kapcsolatos egészségügyi intézkedések területével kapcsolatos kutatási terveket, s azok megvalósításának eredményeit ismerteti.

A speciális bibliográfiák és referáló lapok, valamint az EK Tanács és a Bizottság könyvtárainak új gyarapodási jegyzékei mellett, kétségkívül a Közösség kiadóhivatala gondozásában megjelenő bibliográfiai tájékoztatóknak van a legnagyobb jelentőségük. A *Publications of the European Communities* c. havi, valamint negyedéves és éves kumulált füzetek a tárgyidőszakban megjelent valamennyi EK-kiadvány teljes bibliográfiai címfevételeit hozzák. A *Documents* c. füzetek az Európa Parlament jelentéseinek, a Bizottság dokumentumainak, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményeinek bibliográfiai adatait tartalmazzák. Mindkét kiadvány negyedéves és éves füzetek a fentebb említett szakmai csoportosításban találják az anyagot, s betűrendes és sorozati, illetve numerikus indexet is tartalmaznak. E tájékoztatókból megállapítható tehát a Közösség egyes intézményeinek teljes kiadványtermése. A kiadóhivatal minden évben – a publikációs katalógusok kivonataként – megjelenteti *The European Community as a publisher* címen a könyvtári forgalomban még kapható közösségi kiadványok katalógusát.

Az EK központi tájékoztató szervein kívül a tagországok is közölnek tájékoztatókat a közösségi kiadványokról, természetesen az illető ország nyelvén. Ilyenek pl. a Bonnban megjelenő *EG Nachrichten* és az *Auswahlbibliographie*.

Végül szólnunk kell még a rövid híreket közlő tájékoztató kiadványokról is. Az Európai Kö-

zösség egyes szervei, intézményei, főigazgató-ságai adnak ki tájékoztatót – némelyek többfelét is – végzett tevékenységükről, terveikről, programjaikról, vagy közölnek jelentést, híreket a hatáskörükbe tartozó területek helyzetéről. E kiadványok formája általában rölap vagy magazin, terjedelmük ennek megfelelően 2-4 vagy 40-50 oldal között változik, hetenként, havonta, vagy ritkábban jelennek meg.

A könyvtárosok, dokumentátorok és információs szakemberek számára a legérdekesebbek a XIII Főigazgatóság által szerkesztett ingyenes kiadványok, az *I'M Information Market*, az *ECHO News*, valamint az *EURO Abstracts* mellékleteként megjelenő *Innovation and Technology Transfer*.

A kéthavonta kiadott *I'M* – a címének megfelelően – az információpiac aktuális híreit közli. Színes ábrákkal, diagramokkal illusztrálva leírja az egyes tagországokban az EK támogatásával működő számítógépes adatbázisok jellemzőit, fejlődését; megadja egy sor adatbank informátorának címét. Rendszeresen hírt ad az *ECHO* adatbázis-szolgáltatásokról.

A kéthetenként megjelenő *ECHO News* híreket közöl az egyes adatbankokról, tanfolyamokról, kiállításokról, értekezletekről.

Az *Innovation and Technology Transfer* az EK által finanszírozott K+F tevékenység eredményeiről, programokról, tudományos konferenciákról, találmányokról, szabadalmakról közöl tájékoztatást.

A kiadványok feldolgozása, felhasználása és hozzáférhetősége

Intézetünkben a 60-as évektől kezdve folynak a gazdasági integráció kérdéseivel kapcsolatos kutatások, külön részleg foglalkozik továbbá a nyugati országok gazdasági problémáival, természetesen tehát, hogy az itt dolgozó munkatársaink használták a leggyakrabban a gazdasági jellegű EK-dokumentumokat. Ezen túlmenően a külkereskedelemmel és agrárgazdasággal foglalkozó kutatók is használják a számukra érdekes szakirodalmat, főként a statisztikákat.

A jogi természetű kiadványokat – pl. *COM Documents*, *EP Reports*, *CES Opinions and Reports*, *Official Journal*, *Reports of Cases before the Court* – rendszeresen átadjuk az Országgyűlési Könyvtárnak.

Hasonlóképpen továbbadunk egyes speciális kiadványokat a témában illetékes könyvtáraknak is. A főléspéldányokat, igénylők híján régebben kiselejteztük, újabban felajánljuk olvasóinknak.

A Közösség az elmúlt évben kereken 500 sorozati és egyedi kiadványt, valamint közel 100-féle folyóiratot jelentetett meg. Ez utóbbiak mintegy 2000-2500 egységet képeznek. Ennek az anyagnak kb. egynegyede marad nálunk. Noha a 60-as és a 70-es években valamivel kevesebb kiadvány jelent meg, ekkora gyarapodással hely és létszám hiányában, nem birkózhattunk meg. De nem is volt és ma sincs szükség valamennyi dokumentum megőrzésére, ugyanis a kiadványok tekintélyes része olyan információkat tartalmaz, amelyek rövid időn belül elvesztik aktualitásukat. Éppen ezért nincs szükség a gyorsjelentéseket, a heti, havi, vagy negyedéves statisztikák tárolására, mert ezek adatait később éves jelentésekben, évkönyvekben rendszeresen összesítik.

Az Európai Közösség ma egyébként sem az, mint ami az ún. Hatok, Kilencek, vagy Tízec idejében volt. Ma elsősorban a tizenkét tagországnak az 1992-re tervezett teljes integrációjával kapcsolatos problémái állnak a figyelem és a vizsgálatok előterében; az ezekkel foglalkozó irodalmat hiánytalanul megőrizzük. A tudományos értékű műveket a múltban is állományba vettük.

A tételesen állományba vett EK-kiadványok teljes címléírással, a sorozatok (pl. a statisztikai évkönyvek és az éves bizottsági jelentések) nyitólappal szerepelnek a katalógusainkban. Néhány szakfolyóirat (pl. *European Economy*, *Energy in Europe*, *EIB Papers*, stb.) cikkeit dokumentáljuk. A nagy számban megjelenő pamflettek, általános tájékoztatók szakmai feltárásával – létszámhiány miatt – nem tudtunk foglalkozni. Ezeket a dokumentumokat szakcsoportokban tároljuk. Nem dolgoztuk fel az egyes bizottságok, főigazgatóságok napi, heti, havi tájékoztatóit sem. Ezek általában rövid híreket közölnek, de sokszor tartalmaznak fontos információkat és értékes adatokat is. E tájékoztatók szintén szakcsoportba rendezve találhatóak meg. A megőrzött EK-kiadványokat elkülönítve kezeljük, s a fel nem dolgozott anyagból is gyorsan tudunk tájékoztatni.

A beérkező összes közösségi kiadvány szakszerű kezelése, nyilvántartása, a tárgykörüknek megfelelő profilú könyvtáraknak történő

megküldése egy fő – legalább angolul értő – külön munkaerőt igényelne, a tartalmi feltáráshoz és a rendszeres szétsugárzó tájékoztatáshoz pedig, hagyományos feldolgozási módszereket alkalmazva, egy 2-3 fős szakértő-csoportra lenne szükség. Erre jelenleg nincs lehetőségünk.

Kovács Lászlónénak részben igaza van az említett két cikkében felvetett aggodalmakat illetően, ám nem vagyok biztos abban, hogy a társadalomtudományi könyvtáraink közül ma bármelyik is vállalni tudná az EK-kiadványok minden igényt kielégítő, naprakész feldolgozását, beleértve a dokumentálást és a tájékoztatást is. Az általa említett könyvtárak nemrégiben kezdték el a szakirodalmi tájékoztatás gépesítését, ezzel kapcsolatban még számos megoldatlan problémájuk van, s többek között az információs munkában is jelentős az elmaradás. Tudomásom szerint az Országgyűlési Könyvtár se képes maradéktalanul megbírkózni az általunk neki továbbított jogi és politikai természetű EK-anyagokkal, pedig létszám és gépesítés tekintetében jobban áll, mint a mi kis könyvtárunk.

Az is igaz, hogy az Intézetünk könyvtára nem nyilvános, és ez a nagyközönséget kizárja az állomány használatából, bár nem hinném, hogy a Közösség ügyei iránt érdeklődők többsége ebből a körből kerülne ki. Egyébként a könyvtárunkat nemcsak a mi kutatóink, hanem valamennyi akadémiai és felsőoktatási intézmény munkatársai is használhatják, s természetesen más komolyan érdeklődőt sem utasítunk el. Az viszont semmiképpen sem felel meg a cikkíró feltételezésének, hogy egy bizonyos tájékoztató kiadványból szándékosan hagyattuk volna ki magunkat, mintha sokallanánk a nem intézményi kutatók "zaklatásait". Az is lehetséges, hogy az említett OMIKK-tájékoztató³ szerkesztői felejtették ki a könyvtárunkat. Néhány más, hasonló jellegű kiadványban megtalálható a címünk és a részletes gyűjtőkörünk. Aki nagyon akart, eddig – még vidékről is – mindig felkeresett bennünket. Azt elismerem, abban valóban ludasok vagyunk, hogy széles körben nem ismertettük az EK letéti könyvtári szerepünket.

Persze, e nehézségek és mentegőzések ellenére a tényleges probléma továbbra is fennáll. A megoldáson magunk is jó ideje törjük már a fejünket, s valamit tettünk is az ügy érdekében. Jelentős rendező munkával teljesen elkülönítettük az EK-kiadványokat az állomány többi részétől, az elavult és fölöslegesnek ítélt anyagot kise-

lejteztük, illetve szétesztottuk, a megmaradót tárgykörök szerint csoportosítottuk, s a csoportokon belül fajtánként, s időrendben tároltuk. Így egyedi dokumentáció hiányában is tudunk róluk, s belőlük is tájékoztatni, szükség esetén – helybéli használatra – a kutatók rendelkezésére tudjuk bocsátani őket.

Egyetértünk a cikkíróval abban, hogy a mikroszámítógépes adatbázisban történő feltárással ma már egyre sürgetőbb igény (persze, nem csak ebben az esetben), s ez a feladat már szerepel a Közgazdaságtudományi Intézet közeli terveiben. Elképzeléseink szerint még ebben az évben számítógépre visszük valamennyi nálunk őrzött közösségi kiadvány bibliográfiai adatait a tárgykör megjelölésével, s más könyvtárak, intézmények részére sokszorosított tájékoztatót készítünk róluk.

Ettől függetlenül szeretném felhívni az érdekelteket vagy érdeklődő könyvtárak figyelmét arra, hogy az EK kiadóhivatala kérésre ingyen és rendszeresen megküldi a két legfontosabb bibliográfiai kiadványát: a *Publications of the European Communities*, valamint a *Documents* havi, negyedévi és éves számaint. Ezek birtokában a könyvtárak maguk is tájékozódhatnak és információt adhatnak a hozzájuk fordulóknak arról, hogy egyáltalán milyen művek jelentek meg az adott időszakban. Hozzáteszem, hogy egy sor közösségi kiadvány az országban másutt is fellelhető, így pl. a KSH, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár, a Világgazdasági Kutató Intézet, a KOPINT, stb. könyvtárának állományában.

Végül megjegyzem, köszönet illeti Kovács Lászlónét, hogy felhívta a figyelmet e minden bizonnyal egyre nagyobb érdeklődést keltő kiadványok ügyére, s megnyugtatom, hogy a Közgazdaságtudományi Intézet a privatizáció korában se tekinti magántulajdonának őket, már csak azért se, mert gondozásuk nem terem babért, viszont annál több munkát ad.

Mint hogy közös ügyről van szó, azt tartanám helyesnek és célszerűnek, hogy ha az érintett fél véleményét is megkérdeznénk arról, hogy mi legyen az általa letétbe adott állomány sorsa. A letéti könyvtárak státuszának módosítása egyébként se a hazai könyvtárirányítás hatáskörébe tartozik. Úgy vélem, hogy az érdekelteknek együttesen kell a problémákat minden oldalról megvitatva megoldást találni. Ez véleményem szerint a Közösség valamelyik adatbázisához va-

ló csatlakozás lehetne. Az is elképzelhető, hogy valamelyik nagykönyvtár jelentkezik a Közös Piacnál letéti könyvtári státuszért.

A kézirat leadása óta az AGROINFORM körlevélben közölte, hogy kapcsolatba lépett az Európai Közösség Kiadó Hivatalával és annak magyarországi képviselőjeként teljes körű tájékoztatást nyújt az EK valamennyi kiadványáról. Számítógépes adatrendszere összeköttetésben van a Közösség legfontosabb adatbankjaival. (Az *Euro-Info-Service* szolgáltatásairól *Vámos György* ad felvilágosítást az AGROINFORM címen – Budapest, I. Attila út 93., Tel.: 156-8211. – A szerk.) Ettől függetlenül a Közgazdaságtudományi Intézet Könyvtára a jövőben is meg kí-

vánja tartani státuszát és természetesen a rendelkezésére álló EK-kiadványokat is.

Irodalom

1. KOVÁCS Lászlóné: Hogyan szerezhetők be az Európai Közösséggel kapcsolatos információk? = Könyvtári Figyelő. 35.évf. 1989. 5-6.sz. 555-562.p.
2. KOVÁCS Lászlóné: Hol kellene gyűjteni az EK kiadványait? = Könyvtáros. 40.évf. 1990. 4.sz. 213-214.p.
3. Tájékoztató a szakmai tájékoztatásról. 4.átdolg.kiad. Bp. OMIKK, 1989.

A NEMZETKÖZI IFJÚSÁGI KÖNYVTÁR identitásválságba került. Mind a német Szövetségi Számszék ellenőrei, mind a müncheni városatyák kifogásolják, hogy évi 2 millió márkás költségvetését lényegében "öncélú" gyűjtésre fordítja: a világ minden részéből 150 nyelven mintegy 19 000 ifjúsági és gyermekkönyvet szerez be évente, félmillió kötetes állományával azonban elsősorban néhány szakember búvárkodását szolgálja (bár az iskoláknak is küld szerzeményeiről annotált jegyzéket), keveset törődik a város ifjúságának ellátásával, népszerű kiállítások rendezésével, azzal a közvetlen pedagógiai munkával, amely minden ifjúsági intézmény kötelező tennivalója. – Az igazgató hajlik arra, hogy szelektálják, úgy 2/3-ára csökkentsék a gyarapodást, munkatársainak – az ifjúsági irodalom nyelvterületek szerinti szakértőinek – azonban nincs gyakorlatuk a gyermekközönség számára tartandó felolvasásokban, könyvankétokban. (DBI-Pressespiegel, 1990. nov.)